

Nr 294.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av protokoll rörande handeln mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland; given Stockholms slott den 28 maj 1948.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 12 mars 1948 och över handelsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed begära riksdagens godkännande av ett den 19 april 1948 undertecknat protokoll rörande handeln mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland m. m.

GUSTAF.

Axel Gjöres.

(Översättning.)

Protocol

**between the Swedish Government
and
Military Governments for Germany
(US/UK)
covering trade and payments between
Sweden and the US/UK Occupied
Areas of Germany.**

Moved by the desire to develop as far as possible trade and commerce between Sweden and the US/UK Occupied Areas of Germany, the Swedish Government and Military Governments for Germany (US/UK) have agreed as follows:

Article 1.

(a) The Swedish Government will grant export licences and Military Governments for Germany (US/UK) will grant import licences for the deliveries enumerated in the list attached hereto as ANNEX A: it being understood that this list is not exhaustive and may be enlarged at any time, to agree with changed circumstances.

(b) The Military Governments for Germany (US/UK) will grant export licences and the Swedish Government will grant import licences for the deliveries enumerated in the list attached hereto as ANNEX B: it being understood that this list is not exhaustive and may be enlarged at any time, to agree with changed circumstances.

(c) The above mentioned commitments are based on the contract

Protokoll

**mellan svenska regeringen
och
Förenta staternas-Storbritanniens
militärregeringar i Tyskland
rörande handel och betalningar mellan
Sverige och Förenta staternas-Stor-
britanniens ockupationszoner i
Tyskland.**

I syfte att i görligaste mån befordra handeln mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland ha svenska regeringen och Förenta staternas-Storbritanniens militärregeringar i Tyskland överenskommit om följande:

Artikel 1.

a) Svenska regeringen skall bevilja exportlicenser och Förenta staternas-Storbritanniens militärregeringar i Tyskland importlicenser för de varuleveranser, som uppräknas i den till detta protokoll såsom bilaga A fogade förteckningen, varvid skall beaktas, att denna förteckning icke är uttömmande utan när som helst kan utvidgas för att bringas i överensstämmelse med ändrade förhållanden.

b) Förenta staternas-Storbritanniens militärregeringar i Tyskland skola bevilja exportlicenser och svenska regeringen importlicenser för de varuleveranser, som uppräknas i den till detta protokoll såsom bilaga B fogade förteckningen, varvid skall beaktas, att denna förteckning icke är uttömmande utan när som helst kan utvidgas för att bringas i överensstämmelse med ändrade förhållanden.

c) Ovannämnda åtaganden grunda sig på de föreskrifter rörande former-

procedures at present in effect in the US/UK Occupied Areas of Germany.

na för ingående av kontrakt, vilka för närvarande tillämpas i Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland.

Article 2.

(a) The authorities in the US/UK Occupied Areas of Germany will use their best efforts to promote the exchange of goods and services between the US/UK Occupied Areas of Germany and Sweden in accordance with the plan envisaged in Article 1.

Artikel 2.

a) Myndigheterna i Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland skola efter bästa förmåga främja utbytet av varor och tjänster mellan Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland och Sverige i enlighet med den i artikel 1 angivna planen.

(b) The Swedish authorities will use their best efforts to promote the exchange of goods and services between Sweden and the US/UK Occupied Areas of Germany in accordance with the plan envisaged in Article 1.

b) De svenska myndigheterna skola efter bästa förmåga främja utbytet av varor och tjänster mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland i enlighet med den i artikel 1 angivna planen.

Article 3.

The parties to this agreement will endeavour to restore normal business communications, to encourage contact between business representatives in order to re-establish normal exchange of goods and services, to expedite handling of goods, and to grant the necessary documents for facilitating trade.

Artikel 3.

De avtalsslutande parterna skola verka för att återställa normala affärsförbindelser, att uppmuntra kontakten mellan affärsmän i syfte att återställa det normala utbytet av varor och tjänster, att påskynda godsbefordran, ävensom för utställandet av erforderliga handlingar för handeldens underlättande.

Article 4.

Payments will be made in accordance with the payments agreement in force at the time. However, payments connected with exports of iron ore, iron ore concentrate and pyrites residue from Sweden to the Combined US/UK Areas of Germany will be excluded from the payments agreement and be made in US dollars.

Artikel 4.

Betalningar skola verkställas i enlighet med den vid tillfället gällande betalningsöverenskommelsen. Betalningar i samband med export av järnmalm, slig och kisbränder från Sverige till Förenta staternas-Storbritanniens sammanslagna ockupationszoner i Tyskland skola emellertid vara undantagna från betalningsöverenskommelsen och verkställas i US-dollar.

Article 5.

In order to survey and facilitate the development of trade and payments between the two areas representatives of the authorities concerned shall meet at regular intervals as well as whenever warranted by circumstances. The findings of these

Artikel 5.

För att granska och underlätta utvecklingen av handeln mellan de båda områdena skola ombud för vederbörande myndigheter sammanträda regelbundet ävensom närhelst omständigheterna så föranleda. Dessa ombuds utlåtanden skola i form av

representatives shall be brought to the notice of the Swedish Government and the Military Governments for Germany in the form of recommendations.

Article 6.

The present Protocol shall provisionally take effect as soon as it has been duly signed and shall definitely enter into force following a special exchange of letter. It is to run in the first place to the 31st December 1948 and will, thereafter, be automatically renewed each time for a period of one year, unless three months' notice of termination is given by either party. If such notice is not given, the representatives mentioned in Article 5 will meet as soon as possible in order to prepare and to recommend to the Swedish Government and the Military Governments for Germany for their acceptance, lists of commodities to be exchanged during the following period.

Article 7.

This Protocol will take the place of the Memorandum on Trade and Commercial Relations between Sweden and the Combined United States and British Zones of Occupation in Germany of 15 April 1947.

Berlin, 19 April 1948.

For the Swedish Government:

Brynolf Eng.

For the Military Governments for Germany (US/UK):

N. B. Brownjohn.
Major-General.

Lucius D. Clay.
General US Army.

rekommendationer bringas till svenska regeringens och militärregeringarnas i Tyskland kännedom.

Artikel 6.

Förevarande protokoll skall provisoriskt tillämpas, så snart det vederbörligen undertecknats, och skall slutgiltigt träda i kraft efter särskild skriftväxling. Det skall i första hand gälla till den 31 december 1948, och dess giltighet skall därefter automatiskt förnyas, varje gång för en period av ett år, därest det icke uppsäges av någondera parten tre månader i förväg. Har sådan uppsägning icke skett, skola de i artikel 5 nämnda ombuden snarast möjligt sammanträda för att upprätta och till godkännande av svenska regeringen och militärregeringarna i Tyskland förorda förteckningar över de varor, som skola utbytas under följande period.

Artikel 7.

Detta protokoll skall ersätta memorandum den 15 april 1947 rörande handelsförbindelserna mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens sammanslagna ockupationszoner i Tyskland.

Berlin den 19 april 1948.

För svenska regeringen:

Brynolf Eng.

För Förenta staternas-Storbritanniens militärregeringar i Tyskland:

N. B. Brownjohn.
Generalmajor.

Lucius D. Clay.
General, Förenta staternas armé.

ANNEX A.

**Swedish exports in 1948 to Combined US/UK Zones
of Germany.**

(Estimated value in million kronor)

1. Iron ore, iron ore concentrate and pyrites residue (1,75 million tons inc. freights)	70
2. Sawn wood goods, box boards, wallboard, plywood and misc. wooden products	25
3. Pulp (75 000 tons) ¹	53
4. Paper and paper products	5—10
5. Chemicals, tanning extracts, etc.	10—12
6. Quality steel products, ferro-alloys, etc.	10—15
7. Hospital equipment and medical supplies	3
8. Miscellaneous	15
	191—203

¹ If further pulp quantities can be contracted for delivery during 1948, the Swedish Government will take into favourable consideration applications for export licences for such additional quantities up to a total of 25 000 tons.

(Översättning.)

Bilaga A.

**Svensk export under år 1948 till Förenta staternas-Storbritanniens
sammanslagna ockupationszoner i Tyskland.**

(Beräknat värde i miljoner kronor)

1. Järnmalm, slig och kisbränder (1,75 miljoner ton, inklusive frakt)	70
2. Sågade trävaror, lådbräder, wallboard, plywood och diverse andra trävaror	25
3. Pappersmassa (75 000 ton) ¹	53
4. Papper och pappersprodukter	5—10
5. Kemikalier, garvextrakter etc.	10—12
6. Kvalitetsstålprodukter, ferrolegeringar etc.	10—15
7. Sjukhusutrustning och sjukvårdsartiklar	3
8. Diverse	15
	<hr/>
	191—203

¹ Om ytterligare massakvantiteter kunna kontrakteras för leverans under år 1948, kommer svenska regeringen att välvilligt pröva ansökningar om exportlicenser för sådana tillägskvantiteter intill 25 000 ton.

ANNEX B.

**Exports in 1948 from the Combined US/UK Zones of Germany
to Sweden.**

(Estimated value in million kronor)

1. Coke ¹ (not inc. first quarter 1948)	35—40
2. Pig iron ² (10 000 tons)	2
3. Rolled iron and steel products ³	20
4. Various manufactured products of iron and steel	8
5. Machinery, apparatus, instruments, etc.	30
6. Mineral and chemical products inc. pharmaceuticals	15
7. Products of stone, glass, china and porcelain	5
8. Textiles ⁴	20
9. Miscellaneous	9
	<hr/> 144—149

¹ Subject to ECE allocations for last three quarters of 1948.

² To be delivered in the second quarter of 1948.

³ To be delivered as follows: 10 000 tons in 3rd quarter, 1948, 20 000 tons in 4th quarter, 1948, and 20 000 tons in 1st quarter, 1949.

⁴ Thirteen million kronor in piece goods and 7 million kronor in textile products for industry

(Översättning.)

*Bilaga B.***Export under år 1948 från Förenta staternas-Storbritanniens
sammanslagna ockupationszoner i Tyskland.**

(Beräknat värde i miljoner kronor)

1. Koks ¹ (första kvartalet 1948 ej inräknat)	35—40
2. Tackjärn ² (10 000 ton)	2
3. Valsverksprodukter ³	20
4. Olika järn- och stålprodukter	8
5. Maskiner, apparater, instrument etc.	30
6. Mineraliska och kemiska produkter inklusive farmaceutiska produkter	15
7. Produkter av sten, glas och porslin	5
8. Textilier ⁴	20
9. Diverse	9
	144—149

¹ Under förbehåll för ECE:s tilldelning under de tre sista kvartalen 1948.² Att levereras under andra kvartalet 1948.³ Att levereras i följande ordning: 10 000 ton under tredje kvartalet 1948, 20 000 ton under fjärde kvartalet 1948 och 20 000 ton under första kvartalet 1949.⁴ Tretton miljoner kronor i metervara och 7 miljoner kronor i textilprodukter för industrien.

**Skrivelse från vice ordföranden i den svenska delegationen till chefen för
Joint Export-Import Agency (US/UK).**

(Översättning.)

Hochst-Frankfurt am Main,
15 April 1948.

Hochst-Frankfurt am Main,
den 15 april 1948.

Dear Mr. Logan:

Bäste Herr Logan,

With reference to the Protocol regarding trade and payments between Sweden and the Combined US/UK Occupied Areas of Germany initialled today I hereby beg to confirm our understanding that the detailed discussions between the respective experts about the mutual deliveries envisaged in ANNEXES A and B to the Protocol shall commence as soon as possible with a view to arriving at desired specifications for certain items.

Under åberopande av det i dag paraferade protokollet rörande handel och betalningar mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens sammanslagna ockupationszoner i Tyskland ber jag härmed få bekräfta vår överenskommelse, att detaljdiskussionerna mellan respektive experter angående de i protokollets bilagor A och B förutsedda ömsesidiga leveranserna skola inledas snarast möjligt i syfte att få till stånd de önskade specifikationerna beträffande vissa poster.

Brynolf Eng.

Brynolf Eng.

**Skrivelse från chefen för Joint Export-Import Agency (US/UK) till vice
ordföranden i den svenska delegationen.**

(Översättning.)

Hochst-Frankfurt am Main,
15 April 1948.

Hochst-Frankfurt am Main,
den 15 april 1948.

Dear Mr. Eng:

Bäste Herr Eng,

With reference to the Protocol regarding trade and payments between Sweden and the Combined US/UK Occupied Areas of Germany initialled today I hereby beg to confirm our understanding that the detailed discussions between the respective experts about the mutual deliveries envisaged in ANNEXES A and B to the Protocol shall commence as soon as possible with a view to arriving at desired specifications for certain items.

Under åberopande av det i dag paraferade protokollet rörande handel och betalningar mellan Sverige och Förenta staternas—Storbritanniens sammanslagna ockupationszoner i Tyskland ber jag härmed få bekräfta vår överenskommelse, att detaljdiskussionerna mellan respektive experter angående de i protokollets bilagor A och B förutsedda ömsesidiga leveranserna skola inledas snarast möjligt i syfte att få till stånd de önskade specifikationerna beträffande vissa poster.

Wm. John Logan.

Wm. John Logan.

Utdrag av protokollet över handelsärenden rörande främmande makt eller dess förhållanden m. m.; hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Gjöres, anför efter gemensam beredning med t. f. ministern för utrikes ärendena, statsministern Erlander, samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Varuutbytet med Tyskland har traditionellt spelat en mycket betydande roll i Sveriges utrikeshandel. Från Tyskland ha sålunda kunnat erhållas många för det svenska folkhushållet viktiga varor, såsom kol och koks, kemikalier, handelsjärn, maskiner och textilier. Den tyska marknaden har även erbjudit betydelsefulla avsättningsmöjligheter för svenska exportprodukter, såsom järnmalm, trävaror, pappersmassa och papper, kvalitetsstål och olika alster av verkstadsindustrien.

Tysklands tilltagande valutasvårigheter föranledde ledningen för den tyska utrikeshandeln att från början av 1930-talet så gott som genomgående reglera landets handelsförbindelser med utlandet genom clearingavtal. Sveriges första clearingavtal med Tyskland avslöts i september 1934. Denna överenskommelse har därefter, med olika av utvecklingen betingade modifikationer, legat till grund för det svensk-tyska varuutbytet fram till slutet av år 1944. Såsom ett resultat av krigsutvecklingen inträdde då ett avtalslöst tillstånd.

Utvecklingen av det svensk-tyska varuutbytet under åren 1935—1944 framgår av följande ur svensk officiell statistik hämtade ungefärliga värdeuppgifter i miljoner kronor.

År	Sveriges export till Tyskland	Sveriges import från Tyskland	Varuomsättningen mellan Sverige och Tyskland
1935.....	187	358	545
1936.....	240	357	597
1937.....	314	437	751
1938.....	335	454	789
1939.....	369	620	989
1940.....	491	769	1 260
1941.....	558	870	1 428
1942.....	530	808	1 338
1943.....	538	894	1 432
1944.....	345	798	1 143

De återgivna statistiska uppgifterna återspegla såväl den väsentliga ökning den svensk-tyska handeln undergick under åren fram till krigsutbrottet som den ytterligare utvidgning, vilken till följd av Sveriges avspärrning i väster efter april 1940 kom att utmärka varuutbytet med Tyskland.

Med ingången av år 1945 bragtes den svenska exporten till Tyskland att upphöra. Även de tyska leveranserna minskade successivt, och det tyska sammanbrottet medförde ett totalt avbrott i varuutbytet.

Redan under senare hälften av år 1945 företogs från svensk sida vissa preliminära undersökningar beträffande förutsättningarna för ett återupptagande av handelsförbindelserna. De svårigheter, som därvid konstaterades föreligga för det svensk-tyska varuutbytet, ha i större eller mindre utsträckning kvarstått under de tre första efterkrigsåren. Framför allt ha dessa svårigheter haft sin grund i den genom ockupationen av Tyskland föranledda uppdelningen av landet i olika ekonomiska och politiska enheter. Dock medförde den år 1947 verkställda sammanslagningen i ekonomiskt hänseende av de amerikanska och brittiska ockupationszonerna en lättad härutinnan. Vidare ha de politiska och ekonomiska betingelserna för en ökad tysk industriproduktion i stor utsträckning saknats. Läget i Tyskland har — i varje fall intill utgången av år 1947 — kännetecknats av brist på bränsle, industriråvaror och livsmedel. Slutligen har även frånvaron av ett generellt tillämpat värdeförhållande mellan den tyska valutan och främmande valutor verkat i hög grad hämmande på handeln med utlandet.

Under år 1946 inskränkte sig Sveriges varuutbyte med Tyskland till ett minimum. I fråga om de brittisk-amerikanska zonerna utgjordes sålunda de svenska leveranserna endast av vissa mindre kvantiteter fisk och pappersmassa. Dessa varor gingo i utbyte mot salt, varjämte förekom en relativt obetydlig import av koks från Ruhr.

Mot slutet av år 1946 ägde överläggningar rum i Berlin mellan en svensk delegation och vederbörande amerikanska och brittiska ockupationsmyndigheter, varvid från dessa myndigheters sida lämnades närmare upplysningar rörande de former, under vilka varuutbytet mellan Sverige och ifrågavarande zoner skulle försiggå. I anslutning till dessa överläggningar dryftades i april 1947 i Berlin förutsättningarna för ett vidgat varuutbyte även som frågor rörande flyg-, telefon- och telegrafförbindelserna mellan Sverige och de båda zonerna. Enighet uppnåddes därvid om att betalningar i samband med varuutbytet skulle verkställas i dollars. Därjämte överenskom man om vissa lättnader beträffande svenska affärsmäns resor i ockupationszonerna i fråga. Någon uppgörelse om mera preciserade åtaganden i avseende å varuutbytet kom däremot vid detta tillfälle icke till stånd. Vad som överenskommits sammanfattades i ett den 15 april 1947 dagtecknat memorandum. Genom en den 5 oktober 1947 efter förhandlingar i Stockholm träffad ny överenskommelse med de brittiska och amerikanska ockupationsmyndigheterna fastställdes därefter med ändring av uppgörelsen den 15 april, att betalningar mellan Sverige och de båda zonerna i stället skola

erläggas över ett av Sveriges riksbank öppnat konto i svenska kronor, varvid uppkommande saldon dock skola regleras kvartalsvis i dollars. Överenskommelsen innefattar vidare bestämmelser om utnyttjandet av det belopp av 63 miljoner kronor, som jämlikt det s. k. Washington-avtalet den 18 juli 1946 rörande den tyska egendomen i Sverige från svensk sida ställts till amerikanska myndigheters förfogande för inköp av varor för det tyska folkhushållet.

Den sammanlagda införseln under år 1947 från de brittiska och amerikanska zonerna uppgick till ett värde av omkring 24 miljoner kronor, medan Sveriges utförsel till samma zoner under nämnda år nådde ett värde av omkring 18 miljoner kronor.

Frånvaron av närmare uppgörelse rörande varuutbytets sammansättning visade sig utgöra ett hämmande moment för handelsutvecklingen. I syfte att såvitt möjligt skapa en mera ändamålsenlig reglering av handelsförbindelserna med de brittisk-amerikanska zonerna upptogos under nästlidne februari månad förhandlingar i Berlin och Frankfurt a. M., från svensk sida genom en delegation under ordförandeskap av verkställande direktören i Sveriges allmänna exportförening, handelsrådet Vinell. Till ledning för delegationen ha förelegat yttranden från statens handels-, industri-, livsmedels- och bränslekommissioner ävensom från statens priskontrollnämnd och från valutakontoret.

Förhandlingarna, vilka från svensk sida förts under medverkan av näringslivets organisationer, ha resulterat i förslag till protokoll rörande handeln mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland med därtill hörande två varuförteckningar och skriftväxling. Jag anhåller nu att få underställa förslaget Kungl. Maj:ts prövning. De handlingar, som innefattas däri, torde såsom bilagor (Bilaga A—E)¹ få fogas till statsrådsprotokollet.

Förslaget till protokoll innehåller i huvudsak följande. Jämlikt artikel 1 skola svenska regeringen samt brittiska och amerikanska militärregeringarna i Tyskland bevilja export- respektive importlicenser för de varuleveranser, som uppräknas i två vid protokollet såsom bilagor A och B fogade förteckningar. Därvid skall emellertid beaktas, att dessa förteckningar icke äro uttömmande utan när som helst kunna utvidgas för att bringas i överensstämmelse med ändrade förhållanden. I artikel 2 stadgas, att vederbörande svenska och brittisk-amerikanska myndigheter skola efter bästa förmåga främja utbytet av varor och tjänster mellan Sverige och de båda zonerna i enlighet med den i artikel 1 angivna planen. De avtalslutande parterna förbinda sig enligt artikel 3 att verka för att återställa normala affärsförbindelser, att uppmuntra kontakten mellan affärsmän i syfte att

¹ Här uteslutna. Bilaga A är frånsett dateringen och underskrifterna likalydande med den vid propositionen fogade avtalstexten å engelska språket. Bilagorna B och C, vilka upptaga till protokollet hörande varuförteckningar, ha likaledes återgivits i propositionen. Bilagorna D och E äro, bortsett från datering och underskrifter, likalydande med den i propositionen återgivna skriftväxlingen å engelska språket.

återställa det normala utbytet av varor och tjänster samt att påskynda godsbefordran, ävensom att verka för utställandet av erforderliga handlingar för att underlätta handeln. Jämlikt artikel 4 skola betalningar verkställas i enlighet med den vid tillfället gällande betalningsöverenskommelsen. Betalningar i samband med leveranser från Sverige av järnmalm, slig och kisbränder skola emellertid vara undantagna från betalningsöverenskommelsen och verkställas i dollars. Artikel 5 föreskriver, att ombud för vederbörande myndigheter å ömse sidor skola sammanträda regelbundet, ävensom närhelst omständigheterna så påkalla, för att granska och underlätta utvecklingen av handeln mellan de båda områdena. Ombudens utlåtanden skola i form av rekommendationer underställas respektive regeringar. Enligt artikel 6 skall protokollet provisoriskt tillämpas, så snart det vederbörligen undertecknats, och slutgiltigt träda i kraft efter särskild skriftväxling. Det skall i första hand gälla till den 31 december 1948, och dess giltighet skall därefter automatiskt förnyas, varje gång för en period av ett år, därest det icke uppsäges av någondera parten senast tre månader före utlöpanDET. Har sådan uppsägning icke skett, skola de i artikel 5 nämnda ombuden snarast möjligt sammanträda för att upprätta och till godkännande av respektive regeringar förordade förteckningar över de varor, som skola utbytas under följande period. I artikel 7 bestämmes, att protokollet skall ersätta förut omförmälda memorandum av den 15 april 1947 rörande handelsförbindelserna mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens sammanslagna ockupationszoner i Tyskland.

Såsom förut nämnts, hänvisas i artikel 1 i protokollet till två varuförteckningar, betecknade bilaga A och bilaga B. Bilaga A, som upptager den förutsedda exporten från Sverige till de båda zonerna under år 1948, omfattar bl. a. järnmalm (inklusive slig och kisbränder), trävaror, pappersmassa, papper, kemikalier samt järn och stål. I bilaga B, som anger den förutsedda exporten från de båda zonerna till Sverige under samma år, uppräknas följande varuslag, nämligen koks, tackjärn, valsverksprodukter och andra järn- och stålprodukter, maskiner, apparater, instrument, textilier, mineralier, kemikalier (inklusive farmaceutiska produkter), sten-, glas- och porslinsprodukter samt textilier.

Enligt den föreslagna skriftväxlingen skola överläggningar mellan vederbörande experter äga rum snarast möjligt i syfte att träffa närmare överenskommelse rörande sammansättningen av vissa ömsesidiga leveranser inom ramen för varuförteckningarna.

Hela varuomsättningen för innevarande år beräknas uppgå till ett värde av 335—352 miljoner kronor, varav svensk export till de båda zonerna till ett värde av 191—203 miljoner kronor och export från zonerna till Sverige till ett värde av 144—149 miljoner kronor.

Vad beträffar betalningarna i samband med varuutbytet, med i protokollet angivet undantag, må i detta sammanhang endast nämnas, att de förutsättas alltjämt komma att regleras genom den förut omförmälda överenskommelsen av den 5 oktober 1947. Uppkommande saldon skola sålunda

kvartalsvis utjämnas genom överföringar i dollars. Leveransplanen för innevarande år förutses dock skola kunna genomföras så, att dylika överföringar i stort sett undvikas. Det enligt varuförteckningarna förutsedda svenska exportöverskottet avses att betalningsmässigt regleras genom att erforderliga medel i den särskilda ordning, som fastställts i nämnda betalningsöversenskommelse, tagas i anspråk av det belopp, vilket jämlikt Washingtonavtalet av den 18 juli 1946 skall från svensk sida ställas till amerikanska vederbörandes förfogande.

Under erinran om att det torde ankomma på t. f. ministern för utrikes ärendena att göra framställning om undertecknadet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte godkänna föreliggande förslag till protokoll rörande handeln mellan Sverige och Förenta staternas-Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland jämte därtill hörande handlingar.

Vad föredraganden sålunda hemställt, vari statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

Carl Gustaf Gyllenhaal.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholm slott den 12 mars 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Under erinran att Kungl. Maj:t förut denna dag på föredragning av chefen för handelsdepartementet godkänt förslag till protokoll med Förenta staternas—Storbritanniens militärregeringar i Tyskland rörande handel och betalningar mellan Sverige och de amerikansk-brittiska ockupationszonerna i Tyskland jämte till protokollet hörande varuförteckningar ävensom skriftväxling i anslutning till detsamma,

hemställer t. f. chefen för utrikesdepartementet, statsministern, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga konsuln i Berlin, legationsrådet C. B. J. Eng, att underteckna ifrågavarande protokoll samt utväxla skrivelser i enlighet med föreliggande förslag.

Till vad statsministern sålunda hemställt, däri övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall.

Ur protokollet:

Ake Jonsson.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 maj 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Gjöres, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Sedan Kungl. Maj:t den 12 mars 1948 bemyndigat konsuln i Berlin, legationsrådet C. B. J. Eng, att underteckna av Kungl. Maj:t godkänt förslag till protokoll rörande handeln mellan Sverige och Förenta staternas—Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland ävensom utväxla därtill hörande skrivelser, har protokollet den 19 april 1948 blivit vederbörligen undertecknat, varjämte skriftväxlingen verkstälts.

Jag hemställer nu, under hänvisning till vad jag den 12 mars 1948 anförte vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna protokollet rörande handeln mellan Sverige och Förenta staternas—Storbritanniens ockupationszoner i Tyskland jämte därtill hörande handlingar.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lennart Kihlstrand.